

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет романської філології і перекладу
Кафедра романської і новогрецької філології та перекладу

Допущено до захисту

«__» _____ року

Завідувач кафедри

_____ Наталія ФІЛОНЕНКО

КУРСОВА РОБОТА

з філології на тему:

**«РОЛЬ ДІЯЛЬНОСТІ АКАДЕМІЇ ДЕЛЛА КРУСКА У
СТАНОВЛЕННІ ТА РОЗВИТКУ ІТАЛІЙСЬКОЇ МОВИ»**

Студентки групи Мліт 10-20

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.052 Романські мови і літератури

(переклад включно), перша – італійська

Освітня програма Італійська мова і література,

друга іноземна мова, переклад

Вовк Альони Станіславівни

Науковий керівник:

Доктор філологічних наук, завідувач кафедри

романської і новогрецької філології та перекладу,

Наталія Георгіївна Філоненко

Чотирибальна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Члени комісії:

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Київ 2023

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ.....	3
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ВИВЧЕННЯ ІСТОРИЧНОГО ВПЛИВУ АКАДЕМІЇ ДЕЛЛА КРУСКА НА ІТАЛІЙСЬКУ МОВУ.....	7
1.1 Передумови виникнення і початок лінгвістичної діяльності Академії делла Круска.....	7
1.2 Внесок А. Мандзоні у створення словника і розвиток лексичного шару італійської мови.....	8
1.3 Вплив пуристичних традицій протистояння Ч. Беккарія та П. та А. Веррі на флорентійську італійську мову.....	13
1.4 Мовна діяльність Академії делла Круска у період Бароко.....	14
Висновки до розділу 1.....	14
РОЗДІЛ 2 ДІЯЛЬНІСТЬ АКАДЕМІЇ КРУСКА У ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ІТАЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	16
2.1 Роль Академії делла Круска у розповсюдженні італійської літературної мови.....	16
2.2 Огляд неологізмів, зафіксованих Accademia della Crusca у 2022 році.....	25
Висновки до розділу 2.....	28
ВИСНОВКИ.....	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	32

РОЛЬ ДІЯЛЬНОСТІ АКАДЕМІЇ ДЕЛЛА КРУСКА У СТАНОВЛЕННІ ТА РОЗВИТКУ ІТАЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Вовк Альона

Академія делла Круска – академічна установа, яка є одним з основних центрів дослідження італійської мови. Вона була заснована у Флоренції між 1582 і 1583 роками Джованом Баттіста Делі, Антоном Франческо Грацціні, Бернардо Каніджані, Бернардо Занкіні, Бастіано де' Россі та Ліонардо Сальвіаті.

Дух і сутність діяльності Академії делла Круска віддзеркалилися у її назві. Походження назви Академії пов'язують із поняттям "crusca", що означає висівки. Саме як мірошник відокремлює якісне борошно від висівок, так і Академія прагне відокремити правильні форми італійської мови від усіх домішок. Дружба, яка пов'язувала засновників, спонукала до жвавої наукової дискусії під час їхніх зустрічей, коли створювалася атмосфера для відкритого обміну думками та, на перший погляд, легких розмов. Такі зустрічі жартома називали "cruscate", а групу учасників – "la brigata dei crusconi – бригадою Крусконі. Звідси походить і назва Академії делла Круска. Представники Академії мали пуристські погляди щодо італійської мови, що відіграло велику роль у становленні мовної норми.

Найвідомішою працею Академії делла Круска є *Vocabolario degli Accademici della Crusca*. Робота над цим словником розпочалася у 1612 році, він став зразком для всіх європейських словників, навіть для словників таких достатньо розвинених на той час мов, як-от французька, англійська та німецька. Завдяки постійним оновленням (всього існує п'ять видань), навіть сьогодні *Vocabolario della Crusca* є абсолютно авторитетним і становить основний лексикографічний довідник італійської мови.

Ключові слова: Академія делла Круска, мовна політика, італійська мова, лінгвістична діяльність, Алессандро Манцзоні, словник.

ВСТУП

У сучасному світі лінгвістична політика є найважливішим комплексом заходів, що формує мовну ситуацію в державі, оскільки в її рамках різні суспільні інститути впливають на розвиток та взаємодію мов усередині та поза певною країною. Під мовною політикою мається на увазі система заходів, спрямованих на регулювання національної мови: зміцнення її становища всередині країни в порівнянні з іншими мовами, що в ній функціонують; зміцнення позицій мови за межами держави порівняно з іншими мовами, що діють на міжнародній арені.

Незважаючи на те, що італійська мова має статус державної, на півострові надзвичайно сильні діалекти. Діалектальне розмаїття є історичною константою Італії, оскільки до політичного об'єднання діалекти були окремими мовами різних держав, що знаходяться на Апеннінському півострові. Це призвело до функціональної двоїстості мовної свідомості італійця: національна мова сприймається як офіційна, тоді як діалект залишається мовою спілкування з родичами та друзями, “справжнім кодом підсвідомості, душі, чогось потаємного та глибоко вкоріненого”.

В опозиції "мова-діалект" актуалізуються і дві інші. Перша – опозиція культури офіційної, що насаджується зверху, і справді народної (регіональної) культури. Друга – опозиція політичного центру, джерела примусів і бюрократії та регіонів, які виступають як носії справжніх (народних) історії, традицій та звичаїв.

Опозиція мова-діалект свідчить і про вразливість ідеї єдиної нації з політичним центром: “Мова, яка вважається в Італії загальнонародною, стала мовою бюрократії та політики, вона не об'єднує, а, навпаки, сприяє розподілу та протистоянню всередині італійської культури. Використання діалекту у творчості набуває характеру певного протесту, небажання підкоритися офіційній культурі. У сучасних п'єсах стандартною італійською мовою говорять персонажі, які представляють офіційні структури (податківці, єгеря, мери, службовці імміграційних служб тощо), представники професій,

пов'язаних з глобалізацією та технологією (наприклад, продавці технологічних виробів), всілякі агенти та продавці. Багато сценаріїв використовують як сюжет нерозуміння між цими сторонами італійського соціуму – діалектним світом рідного дому і ворожим світом державної машини, яка розмовляє офіційною, як правило, багатою канцеляризмами мовою” [7].

Отже, першим, "внутрішнім" напрямом мовної політики Італійської Республіки є підтримання та зміцнення статусу національної (італійської) мови на території країни. Найважливішим суб'єктом мовної політики у цій галузі є Академія делла Круска (Accademia della Crusca) – престижна лінгвістична установа з пуристськими установками, створена у Флоренції 1583 р.

Актуальність роботи полягає у вивченні проблеми ролі діяльності Академії делла Круска у становленні та розвитку італійської мови.

Мета роботи:

Виявити роль діяльності Академії делла Круска у становленні та розвитку італійської мови.

Об'єкт дослідження –словниковий склад літературної італійської мови у розвитку.

Предмет дослідження – інструменти стандартизації, впроваджені Академією делла Круска при становленні та розвитку італійської мови.

Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити низку завдань:

- Провести аналіз психолого-педагогічної та методичної літератури на тему дослідження

- Виявити роль та місце роль діяльності Академії делла Круска у становленні та розвитку італійської мови

Методи:

- вивчення літератури

- синтез та аналіз матеріалу

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків і списку використаних джерел. Загальний об'єм роботи – 30 сторінок. Кількість використаних джерел – 11.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ВИВЧЕННЯ ІСТОРИЧНОГО ВПЛИВУ АКАДЕМІЇ ДЕЛЛА КРУСКА НА ІТАЛІЙСЬКУ МОВУ

Діяльність Академії делла Круска нині орієнтована на вивчення філології, і серед її пріоритетних напрямів діяльності – просування багатомовної Європи, метою якої є захист збереження ефективного багатомовності у Європі з урахуванням офіційних національних мов.

1.1 Передумови виникнення і початок лінгвістичної діяльності Академії делла Круска

Створений у Флоренції в 1583 році, він завжди відрізнявся непохитною прихильністю до збереження первозданної чистоти італійської мови. Його засновники, п'ять членів Академії у Флоренції (Accademia Фіорентина) поставив собі за мету відокремити домішки (в Crusca означає по-італійськи на ній, оболонка зерна) крему язика. Це повинно було дати примат Tuscan, жаргон Флоренції, оскільки вона була створена за Данте і формою великих авторів XIV-го століття, в тому числі Петрарки і Боккаччо, обраних як моделі. Вони обрали блутуар (інструмент, що використовується для відділення борошна від висівок) як символ Академії і як девіз вірша Петрарки: *il riù bel fior ne coglie* («він збирає найкрасивішу квітку»).

У 1612 році вона опублікувала *Vocabolario* який був першим словником з італійської мови (82 років до першого видання словника на Французькій Академії) і який служив як лексикографічний приклад для французьких, іспанських, німецьких та мов англійської.

Академія де ла Круска була скасована в 1783 і знову включена до складу Флорентійської академії, потім знову заснованої Наполеоном Бонапартом в 1809 після боротьби за вплив, спрямованої на насадження французької мови в королівстві Тоскана, переданому його сестрі. Справді, 9 квітня 1809 р.

Наполеон своїм указом (з палацу Тюїльрі) поступається флорентійцям можливість говорити їхньою рідною мовою. У цій постанові він уточнює, що «італійська мова може використовуватися в Тоскані одночасно з французькою мовою, у судах, нотаріальних актах та приватних листах. «Він також заявляє про створення щорічної премії у розмірі 500 наполеонів зі свого громадянського списку», яка присуджуватиметься [...] авторам, чиї роботи сприятимуть найбільш ефективному захисту італійської мови у всій її чистоті" [1].

З цього періоду також датується створення Вищої нормальної школи Пізи, аналог французької вищої нормальної школи. Потім Академія присвятила себе п'ятому та останньому виданню свого словника, перший том якого вийшов у 1863 році і який було перервано у 1923 році буквою О (останнє слово було озон, «озон»).

У 1923 році його лексикографічна діяльність була припинена указом міністра народної освіти (11 березня 1923). Сьогодні проектом нового великого словника італійської мови займається OVI (Opera del Vocabolario italiano – Робота італійського словника), який є інститутом, що залежить від CNR (Consiglio Nazionale delle Ricerche – Національна дослідна рада), штаб-квартира якої також знаходиться на віллі ді Кастелло.

1.2 Внесок А. Мандзоні у створення словника і розвиток лексичного шару італійської мови

У XVII та XVIII століттях продовжується зміцнення позицій тосканської як єдиної літературної мови Італії, інші різновиди починають розглядатися як «діалекти». У XVII столітті з'являється фундаментальний словник Академії делла Круска (три видання: 1612, 1623 і 1691), що закріплює безліч архаїзмів і латинізмів. Італійська мова починає використовуватися в науці (Галілей), у філософії, продовжується її використання в літературі та театрі (комедія дель арте).

У XVIII столітті починається пробудження італійської самосвідомості, зокрема на основі єдиної мови (Л. А. Мураторі), знову з'являються ідеї про необхідність наблизити літературну мову до народної (М. Чезаротті). У той же час починається новий розквіт літературної творчості на діалектах (Карло Гольдоні пише п'єси на венеціанському діалекті, Джоаккіно Беллі – вірші романеско).

Після Рісорджименто літературна італійська мова набуває офіційного статусу, хоча переважна більшість італійців ним не користуються. Починається формування сучасної мови, в якій велику роль відіграла творчість міланця Алессандро Мандзоні. Починається серйозне вивчення італійських діалектів (Г. І. Асколі). У той же час, спроби уряду розширити сферу вживання італійської мови призводять до того, що позиції діалектів починають слабшати.

Велику роль у цьому відіграла Перша світова війна, під час якої літературна мова часто була єдиним засобом спілкування солдатів з різних регіонів, і політика уряду Муссоліні. Після Другої світової війни починається стрімке поширення літературної мови за рахунок загальної освіти, ЗМІ. При цьому йде активне переселення людей з півдня на північ країни та з сіл до міст, що призводить до нівелювання діалектів та збільшення ролі літературної італійської мови.

Перший словник був надрукований у 1612 році.

Словник викликав неабиякий інтерес і мав великий успіх по всій Європі. Він став моделлю створення інших європейських національних мов. Наступні видання словника виходили друком у 1623, 1691, 1729-1738 і 1863-1923 роках.

Довгий час створена в академії мова використовувалася лише у вузьких інтелігентських колах. Після проголошення Королівства Італії в 1863 році мова, реформована письменником Алесандро Мандзоні, оголошена державною. Однак італійці як говорили, так і продовжували говорити своїми регіональними мовами.

Ситуація почала змінюватись під час Першої світової війни. Послані на фронт солдати покликані з різних провінцій просто не розуміли один одного. Тому вони були змушені вивчати італійську.

Зміцнив позиції мову в період італійської диктатури. Уряд Муссоліні проводив політику "італійзації", нав'язуючи італійську та придушуючи регіональні мови. На домінуючі позиції італійська вийшла тільки після 50-х років 20 століття з розвитком радіо та телебачення.

Італійська мова (*lingua italiana*) – офіційна мова Італії, Ватикану (поряд з латинською), Сан-Марино, Швейцарії (поряд з німецькою, французькою та швейцарською ретороманською). Визнано другою офіційною мовою у кількох округах Хорватії та Словенії зі значним італійським населенням.

Італійська мова безпосередньо походить від народної латині, поширеної біля Італії. У Середньовіччі, коли Італія була політично роз'єднана, загальної літературної мови не існувало, хоча збереглися письмові пам'ятки різних діалектів.

Починаючи з епохи Ренесансу найбільш престижним стає діалект Тоскани, а точніше – Флоренції, на якому писали Данте, Петрарка та Боккаччо. Тим не менш, високоосвічені люди продовжували називати італійську мову «простонародною» – *volgare*, за контрастом з класичною чистою латиною. З XVIII-XIX століття формується єдина італійська літературна мова на основі тосканського діалекту, що є перехідною між північними та південними ідіомами.

У той самий час біля Італії поширено безліч діалектів, порозуміння між якими може бути утруднено: північноіталійські діалекти з історичної погляду є галло-романськими, а південноіталійські – італо-романськими. Крім діалектів, існує кілька регіональних різновидів італійської літературної мови, а також ряд ідіомів, які вважаються окремими мовами, а не діалектами італійської мови (насамперед сардинську та фріульську).

Стрій італійської досить типовий для романської сім'ї. У фонології варто відзначити збереження протиставлень щодо довготи в консонантизмі,

незвичайне для нових романських мов. У лексиці крім споконвічного латинського фонду є безліч пізніх, «книжкових» запозичень з латині.

На рубежі 20-х Мандзоні багато писав про завдання літератури романтизму. Правило «трьох єдностей» і обов'язкове в класицизмі наслідування античним зразкам він розкритикував з погляду народності мистецтва. Він доводив, що Італії потрібна література, цікава і доступна можливо більшому числу читачів, а чи не найбільш освіченим. Натомість «системи наслідування», прийнятої класицистами, Мандзоні висунув поняття «історичної системи», що ґрунтується на вірності фактам та їх історичним причинам. У «Листі панові Ш... про єдність місця та часу в трагедії» (1823) і в листі Ч. Д'Адзельо «Про романтизм» (1823, опубл. 1846) письменник розкрив сформульовану ним ще в ранніх своїх нарисах тезу: «Історична правда - ось тип правдоподібності»

Визнаючи, що єдиним об'єктом романтичного мистецтва є «справжнє» (*vero*), Мандзоні рекомендував письменнику-романтику звертатися лише до сюжетів, інтерес яких «породжений життєвим досвідом та враженнями повсякденного життя». Те «справжнє», що укладено в історії, виявляється особливим історичним баченням, у якому беруть участь і художня вигадка, і точне знання фактів. Підкоряючись почуттю можливого, письменник створює образи, узгоджені з «матеріальною правдою часу». Мандзоні вимагав, щоб поетична уява проникла у сутність історичних фактів і передавала її у характерних для даного середовища та епохи ситуаціях та конфліктах. Як і Вісконті, він закликав романтиків навчатися у Шекспіра, щоб створювати правдиві образи, у яких проступала своєрідність історичного моменту. У цих теоретичних принципах ясно постає важливий аспект романтичного художнього світосприйняття, який пов'язує естетику романтиків з реалістичною та який палко підтримав в італійській романтичній теорії Стендаль.

Онук знаменитого італійського просвітителя Ч. Беккарія, Мандзоні зазнав впливу французьких «ідеологів» – філософів республіканського штибу,

з якими він зблизився під час свого перебування в Парижі в 1805-1810 роках. Цей вплив позначилося і на його морально-історичних уявленнях, і в перших віршованих дослідях — наслідуваннях Монті, Паріні, Альф'єрі. Найоригінальніша написана білим віршем поема «На смерть Карло Імбонаті» (1805-1806), де висловилися ідеали молодого поета, близькі до просвітницьких.

У п'яти «Священних гімнах» (1812—1822) Мандзоні відмовляється від класицистичної риторики, від міфологічних та суто літературних асоціацій, переходячи до риторики іншого типу, що передає екстаз віруючої людини, якій відкривається її причетність до долі та почуттів усіх, хто вірить. Божественне милосердя, як розуміє його Мандзоні, дароване насамперед безвісним, воно розкривається перед простими душами, «загубленими у жорстокому світі». Поява таких героїв у поезії і становить новаторство «Гімнів», а демократична думка, що прозвучала в них, надалі лягла в основу тієї філософії історії, яку Мандзоні втілює у найбільш значних своїх творах.

Найбільшу популярність Мандзоні-лірику принесла ода «П'яте травня», написана на смерть Наполеона, яка втілила романтичне розуміння історії, місця особистості в ній. Знаменна, зокрема, та широка історична перспектива, і натомість якої постає титанічна постать Наполеона. У трактуванні долі Наполеона контрастно поєднуються у Мандзоні захоплення цією надзвичайною людиною і умиротворена радість віруючого, який бачить вищу мудрість у тому, що могутній пустощі фортуни, як і простим смертним, під кінець життя дарована лише одна надія – на Божу милість.

1.3 Вплив пуристичних традицій протистояння Ч. Беккарія та П. та А. Веррі на флорентійську італійську мову.

Одним із перших учених, які вплинули на роботу Круски, був Аньооло Монозіні. Він зробив великий внесок у видання 1612 року *Vocabolario degli Accademici della Crusca*, особливо щодо впливу грецької мови, який, як він стверджував, зробив значний внесок у фіорентійську ідіому того періоду

Таким чином, Академія відмовилася від жартівливого характеру своїх попередніх засідань, щоб взяти на себе нормативну роль, яку вона виконуватиме відтоді. Сама назва *Accademia* почала інтерпретуватися по-новому: академіки Круски тепер працювали над тим, щоб відрізнити хорошу та чисту частину мови (фарину, або цільнозернову) від поганої та нечистої частини (*crusca*, або висівки). Звідси походить символізм Круски: на її логотипі зображено *frullone* або сифтер із девізом *Petrarchan Il più bel fior ne coglie* (Вона збирає найпрекраснішу квітку).

Члени Академії отримали прізвиська, пов'язані з кукурудзою та борошном, та місця у вигляді хлібних кошиків зі спинкою у формі хлібної лопатки використовувалися для їх зустрічей [8].

У 1636 р. кардинал Рішельє створили Французьку академію на зразок *Accademia della Crusca*.

Лінгвістичний пуризм Академії виявив опозицію в Чезарі Беккарія та братах Веррі (П'єтро та Алессандро), які у своєму журналі систематично атакували архаїзми Академії як педантичність, засуджуючи Академію і закликаючи контрастують не менше, ніж подібні до Галілея та Ньютона, і Ньютоноу. Однак, оскільки Галілей опублікував свої наукові праці своєю рідною флорентійською італійською мовою, на відміну від латині, яка була звичайною для академічних робіт того часу, також стверджувалося, що він беззастережно підтримував мету Академії.

1.4 Мовна діяльність Академії делла Круска у період Бароко

Діяльність Accademia тривала як на високому, так і на низькому рівні до 1783 року, коли П'єтро Леопольдо пішов і разом із кількома іншими академіками створив другу Accademia Fiorentina. Однак у 1808 році було засновано третю Академію Фіорентина, і декретом від 19 січня 1811 року, підписаним Наполеоном, Круска була відновлена зі своїм власним статусом автономії, статутом та попередніми цілями.

XX століття указ від 11 березня 1923 р. змінив його склад та призначення. Складання Vocabolario, яке досі було обов'язком Круски, було виключено з нього і передано приватному товариству вчених; Круске було доручено складання філологічних текстів. Однак у 1955 році Бруно Мільоріні та інші почали обговорення повернення роботи з підготовки словника у Круску.

Висновки до розділу 1

Італійська мова склалася з урахуванням романських діалектів Італії, висхідних до народної латині. Літературна італійська мова ґрунтується на діалекті Тоскани, тобто того регіону, де раніше проживали етруски. Існувала думка, ніби особливості тосканського діалекту пов'язані з етрусським субстратом, проте нині вона вважається застарілою.

Метою академії, що має величезний історичний і культурний престиж, є формулювання та проведення в життя лінгвістичної політики, орієнтованої на збереження та розвиток нормативної італійської мови.

Діяльність академії делла Круска, в першу чергу, була зосереджена підготовкою словника. При його створенні використовувалися головним чином "Божественна комедія" Данте, "Декамерон" Бокаччо, вірші Петрарки, меншою мірою – твори інших флорентійських авторів: Лоренцо Медічі, Берні, Макіавеллі, Бембо, Аріосто та самого Сальватті.

Загалом мовну політику Італії можна визначити як статусну. Вона спрямована на зміцнення статусу італійської як у самій країні, так і за її межами. Власне лінгвістична регламентація сильніше актуалізована у

внутрішньому напрямі мовної політики, статус італійської як загальнонаціональної прямо залежить від ефективного збереження норми та успішного протистояння діалектам.

Основним актором цього напрямку мовної політики є Академія делла Круска, а основним суб'єктом – середня загальноосвітня школа, оскільки саме у ній формується італійська мова майбутніх носіїв цієї мови. В італійському суспільстві початку другого тисячоліття все більше починає усвідомлюватися роль посередника – вчителя середньої школи, і академіки Круски прагнуть подолати елітарність італійської літературної та філологічної культури, що історично склалася, що тривалий час була єдиним носієм єдиної національної ідентичності.

РОЗДІЛ 2 ДІЯЛЬНІСТЬ АКАДЕМІЇ КРУСКА У ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ІТАЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Серед напрямів діяльності Круски на початку XXI ст. слід особливо виділити її постійну взаємодію із середньою школою, на яку академія намагається бути орієнтиром у дидактиці італійської мови. Для вчителів-словесників проводиться цикл методичних семінарів, наприклад "Методика подання лексики: від граматик до словників" (2007/08), "Моделі вивчення італійської" (2006/07).

2.1 Роль Академії делла Круска у розповсюдженні італійської літературної мови

Філологи Круски також уважно стежать за зміною мовного узусу молодого покоління, яке в майбутньому буде носієм італійської мови. По можливості ця увага носить нормуючий характер. Так, Національний інститут з контролю за системою освіти доручив Академії делла Круски брати участь у шкільних випускних іспитах з італійської мови, що дало невтішну картину: лише 42% випускників італійських шкіл володіють рідною мовою (в усній та письмовій формах) на рівні вище за "трійку".

Однак до диглосії прикордонних областей, де у сфері вживання на рівних йдуть дві мови (італійська-німецька, італійська-французька), академіки налаштовані більш лояльно, про що свідчить цикл курсів підвищення кваліфікації вчителів-італійців "Викладати італійську" (Валле д'Аоста 2008/09, 2009/10), "Викладання італійської у багатомовних класах" (2009/10), "Викладання італійської як рідної та як іноземної мови" (2008/09) [6].

Члени академії стривожені й іншою тенденцією, що намітилася останніми роками в італійських університетах, де багато курсів, а іноді й цілі напрями підготовки фахівців ведуться англійською мовою з метою забезпечення європейської академічної мобільності та залучення найкращих європейських студентів. Академією було замовлено спеціальне дослідження женевському вченому Мікеле Гаццола, що спеціалізується на економіці мов. Озброївшись наданими ним даними, академіки застерігають громадськість від

двох наслідків підміни італійської мови англійською у сфері вищої освіти та науки. Перший наслідок – на італійські вузівські курси з англійською мовою надійдуть не найкращі європейські студенти, а, навпаки, ті, яких не взяли до інших університетів, або тих, хто шукає мінімальної вартості освіти.

Другий, більш серйозний наслідок пов'язаний із загрозою національної ідентичності: згідно з дослідженням, викладання та дослідницька робота рідною (національною) мовою є необхідною умовою для розвитку наукової думки в країні та для вкорінення науки в національній спільноті. Однак академія відкидає і нав'язувану їй державою роль лінгвістичного “диктатора”: зокрема, кілька років тому вчені відмовилися від створення Ради з італійської мови, громадської комісії при уряді республіки, якою керувала б Академія делла Круска. З одного боку, відмова була обумовлена кон'юнктурним характером органу, головним завданням якого було знайти неясний компроміс між центральною лінгвістичною політикою держави та регіональними процесами. З іншого боку, подібний орган мав би включати не лише філологів, а й фахівців з різних областей – лінгвістики, психології, педагогіки, міжкультурної комунікації, політологів, соціологів та ін.

У першому десятилітті другого тисячоліття Академія делла Круска займається серією найцікавіших проектів, у яких досліджуються сучасні лінгвістичні реалії, наприклад “Частотний словник мови італійського радіо”, “Плюрилінгвістична Європа”, “Словник сучасної флорентійської”, “Vivit: так! Мультимедійний архів дидактичних матеріалів, що представляє за кордоном лінгвістичну та історикокультурну спадщину Італії для зарубіжних італійців третього та другого покоління”, “Мова та культура: італійська у русі”.

Останній проект розглядає мову як як передачі культурної спадщини, а й як важливого “свідка” змін, які у цій спадщині. Ось кілька тематичних зустрічей, запропонованих у рамках цього проекту у 2009 р.: “Італійська у театрі: між письмовою та усною мовою”, “Вибір лексики в авторській пісні”, “Кіно як дзеркало неоіталійської мови”. Вкрай цікавий проект “IC5: інтеркомунікативність романських мов”, який курується Карло Альберто

Мастреллі, – це серія контрастивних граматик, написаних п'ятьма романськими мовами. Адресат цього матеріалу - носій (впевнений користувач) однієї з романських мов, який хоче опанувати навичкою пасивної перцепції решти чотирьох мов за допомогою вивчення основних аналогій і відмінностей, що пролягають між рідною (освоєною) та спорідненими йому мовами.

Другим, зовнішнім напрямом мовної політики Італійської Республіки є поширення та зміцнення статусу італійської мови у світі. Основним провідником зовнішньої мовної політики Італійської Республіки традиційно є Міністерство закордонних справ; зміцнення престижу італійської мови там є пріоритетним напрямом у межах культурної політики міністерства.

У зверненні МЗС констатується той факт, що італійська не є мовою міжнародного спілкування, як англійська, іспанська, французька та німецька. Але оскільки італійська сформувалася як мова культури вісім століть тому, то саме в цій якості вона має гарні перспективи. Однак і як мова ділового спілкування італійська може зайняти гідне місце в деяких сферах світового бізнесу завдяки світовій експансії, яку переживає на початку другого тисячоліття італійська економіка.

У зв'язку з вищевикладеними положеннями МЗС Італії створило цілу інституційну мережу, кожен елемент якої має своїм адресатом певну категорію тих, хто вивчає італійську мову. Основним провідником мовної політики МЗС є італійські інститути культури, які функціонують у різних країнах світу, до 2007 р. їхня кількість досягла 90. За них організуються курси італійської мови та культури найрізноманітніших рівнів: до 2007 р. подібних курсів налічувалося близько 7000, з них 3626 класів у Європі, 1980 – в Америці, 936 – в Азії та Океанії, 517 - на Близькому Сході, 36 - в Африці [2].

З 2002 по 2007 р. кількість тих, хто вивчає італійську мову, збільшилася на 40%, що говорить про різке зростання інтересу. У цей період стала більш диференційованою і типологія курсів: до програми включалося як вивчення італійської мови, а й італійський для спеціальних цілей (комерція, фінанси, банківська справа, архітектура, мода), історія італійської літератури та мови.

Особливою популярністю на початку 2000-х років. стали користуватися курси з італійської гастрономії та енології, музики та мас-медіа.

До 2009 р. переважна більшість інститутів культури перейшла на систему курсів, що готують до складання фінального, сертифікаційного іспиту, та підписала угоду з одним із трьох італійських вишів, які мають право надавати сертифікаційний рівень. Наймасштабнішим заходом, що просуває італійську мову у світовому масштабі, є Тиждень італійської мови (*La Settimana della Lingua Italiana nel Mondo*).

Вперше захід був проведений у жовтні 2001 р. з ініціативи Франческо Сабатіні, президента Академії делла Круска, відтоді Тиждень італійської мови у світі проводиться щорічно наприкінці жовтня. Щороку вибирається певна тема, яка розкриває певну (і зазвичай несподівану) сферу функціонування мови: 2001 р. – "Італійська мова в часі, минуле та майбутнє"; 2002 р. – "Італійська мова та словесні мистецтва"; 2003 р. – "Внесок італійської культури та італійської мови в консолідацію національної ідентичності та у формування європейської культури"; 2004 р. – "Італійська – мова поезії"; 2005 р. – "Італійська мова для прози та кіно"; 2006 р. – "Їжа та свята в італійській мові та культурі"; 2007 р. – "Італійська мова і море"; 2008 р. – "Італійська на площі"; 2009 р. – "Італійська в мистецтві, науці та технології".

Динаміка та масштаб заходів за кордоном вражають: у 2009 р. Тиждень італійської мови пройшов у Європі у 36 країнах, у яких було проведено 489 заходів; у Північній та Південній Америці було охоплено 15 країн – 348 заходів; на Близькому Сході – 8 держав та 52 заходи; в Африці – 18 держав та 111 заходів; в Азії та Океанії – 17 держав та 177 заходів. Крім Академії делла Круска, організаторами тижня виступають Міністерство закордонних справ, а за кордоном – італійські інститути культури, італійські консульства, кафедри італійської мови зарубіжних університетів, Товариство Данте Аліг'єрі.

Тиждень відбувається під патронажем президента Італійської Республіки. Типологія заходів Тижня різноманітна: це лекції видатних італійських професорів та діячів культури, запрошених спеціально з цією

метою до різних країн; виставки картин, фотографій, архітектурних моделей; концерти молодих виконавців; показ художніх та документальних фільмів; творчі майстерні, майстер-класи різних спеціалістів – від поетів до реставраторів.

Кульмінаційним моментом Тижня є відеоконференція, яка вражає уяву величезною кількістю учасників та охопленням країн. Крім відеоконференції щорічно в рамках Тижня різні видатні діячі італійської культури проводять конкурс “Пиши зі мною”, призначений для середніх шкіл, що вчать в Італії та італійських шкіл за кордоном. Одним із найстаріших і найпрестижніших органів просування італійської мови у світі є Товариство Данте Аліг'єрі, засноване у 1889 р. групою інтелектуалів на чолі з поетом та професором-італієністом Джозуе Кардуччі. У 1893 р. воно набуло статусу “громадської організації”, мета якої – “підтримувати та поширювати італійську мову у світі, зміцнюючи духовні зв'язки із співвітчизниками за кордоном та вирощуючи любов до італійської культури серед іноземців”. Суспільство організує мовні центри з вивчення італійської як в Італії (99 підрозділів), і там (122 підрозділи).

У 2007 р. курси Данте Аліг'єрі відвідували 202 794 особи. За угодою з Міністерством закордонних справ Італії Товариство має право проводити сертифікаційний іспит (PLIDA), який визнається як Міністерством праці, так і Міністерством народної освіти. Крім цього, Товариство Данте Аліг'єрі проводить заходи культурного характеру – конференції, виставки, зустрічі, вечори, конкурси, а також щорічні з'їзди представників підрозділів з усього світу для обміну досвідом та згуртування колективу [3].

Данте Аліг'єрі має аналоги в Європі, чого не можна сказати про унікальну для Західної Європи реалію – університет для іноземців, найвідоміші вузи такого типу знаходяться в містах Перуджа і Сьена. Ідея створення подібної установи проста і геніальна одночасно: замість примітивних мовних курсів, що низводять вивчає італійську мову до рівня заробітчанина, якому потрібно швидко освоїти основи мови, надати іноземцям

гідну альтернативу університету чи квазіуніверситету. Заклад такого типу дає відразу кілька відчутних переваг:

- 1) різні рівні мовної підготовки до С2;
- 2) право на проведення та підготовку до власного сертифікаційного іспиту, який визнається на ринку праці Італії;
- 3) наявність великої кількості класів, що дозволяє містити великий та кваліфікований штат викладачів, а також створювати та вдосконалювати власні методики викладання італійської як іноземної;
- 4) фінальний диплом вищої освіти, що при влаштуванні на роботу в Італії чи Європі надасть рівні права іноземцю (диплом, отриманий на батьківщині, часто не визнається);
- 5) наявність напрямів підготовки, які, крім італійської мови, дають спеціальність та кваліфікацію;
- 6) розташування в центрі міста та в історичних будівлях;
- 7) підтримка італійської держави, зокрема Міністерства закордонних справ Італії, яка щороку виділяє близько 400 стипендій на проходження навчання в університетах для іноземців, що розподіляються у різних регіонах світу.

Примітно, що статусу вищого навчального закладу італійські університети для іноземців набули нещодавно. Так, Перуджинський університет було перетворено на вуз лише 1992 р. (рік заснування – 1921-й), у ньому було створено лише один факультет — факультет італійської мови та культури, до якого входять дві кафедри – кафедра наук про мову та кафедра порівняльного вивчення культур. З 2004 р. у ньому є всі напрямки вузівської підготовки – бакалаврат, магістратура та постдипломна освіта. Слід зазначити, що кафедри, незважаючи на значне аудиторне навантаження, проводять найцікавіші заходи та задають певний вектор науково-методичної діяльності.

Як приклад перерахуємо заходи кафедри наук про мову: “Фотографія та рекламні плакати у регіональній історії”; “Вульгаризми у функціонуванні італо-романських мов”; “Бекграунд рекламного ролика від маркетингу до

телебачення. короткі форми реклами”; "Наративні структури цифрових технологій: кіно на основі комп'ютерної гри "Друге життя""; "Організація та комерційні аспекти спортивного заходу"; "Єврошоколад: як творча ідея приносить гроші"; "Професія репортер у ситуаціях конфлікту"; "Культурна маніфестація як інструмент просування території" та низка інших.

Другий, зовнішній напрямок статусної мовної політики Італійської Республіки спрямовано просування італійської мови у світі. Перший суб'єкт зовнішньої лінгвістичної політики, який упродовж ХХ ст. розглядався італійським урядом як опорний і системотворчий, – це італійські емігранти різних поколінь, що розселилися по всьому світу. Саме заради емігрантів було створено перші курси італійської мови за кордоном, проте динаміка 1990-х років. говорить про зміну міжнародної мовної політики Італійської Республіки.

Оскільки італійська мова не є і не буде магістральною (робочою) мовою Євросоюзу, вона позиціонується як мова моди та дизайну, кухні, туризму та стилю життя. Дане позиціонування є ефективним заходом, оскільки підкріплюється у свідомості інших народів стійким архетипом “Італія – країна мистецтва”. Саме з цією тенденцією пов'язане різке збільшення кількості італійських інститутів культури та їх ініціатив, а також типологія курсів італійської мови, що змінилася, для іноземців.

І нарешті, мова є найкращим глашатаєм своєї території, найкращою її рекламою та найкращим товаром: це передбачав у 1921 р. засновник Університету для іноземців м. Перуджі Асторре Лупаттеллі, який створив такий незвичайний вуз з метою познайомити весь світ із красою рідної Умбрії.

Навіть якщо курси італійської мови при інститутах культури. Італії не приносять прибуток, а іноді є збитковими для держави, то їх не ліквідують, тому що основна їхня мета, яка явно не декларується, – просування в будь-якій формі італійської мови та образу Італії у світі.

До складу Академія входять 15 членів, з яких щонайменше шість мають проживати у Флоренції. Президентом Академії у травні 2008 року вперше було

обрано жінку – професора Ніколетту Мараскьо. З 2014 року Академію очолює відомий лінгвіст Клаудіо Марацціні. Одним із іменитих представників Академії був Джованні Баттіста Дзанноні (1744-1832) – італійський археолог, хранитель старовин у флорентійській галереї Уффіці. Дзанноні вивчав історію етрусків та його мову («*Degli Etruschi*» (Флоренція, 1812); «*Illustratione di due urne etrusche*» (Флор., 1826); «*Saggio di lingua etrusca*» (Флоренція, 1829)). Важливим внеском у науку є видані Дзанноні документи: *Inscriptionum libri II* (Флор., 1815-1822).

Крім того, Дзанноні написав історію Академії делла Круска та панегірики деяким її членам (Ланці, Вісконті) та брав активну участь у колективній роботі «*Realle galeria di Firenze*» (1810 і сл., 13 т.).

Інший знаменитий представник Академії делла Круска – Антоніо Чезарі (1760-1828) - італійський письменник та філолог. Разом із Ломбарді, Ванетті та Занотті Чезарі видав нове доповнене видання "*Vocabolario della Crusca*" (Верона, 1806 - 1809). Інші праці Чезарі: "*Delezze di Dante*" (1824 - 26 і пізніше); "*Sopra lo stato presente della lingua italiana*" (1810 та 1819); "*Le grazie*" (1813 та 1884); "*Lezione storico morali*" (1815 - 17); "*Novelle*" (1825).

Чезарі належать також видання багатьох італійських класиків. Письменник був головним представником пуризму в італійській мові. На його думку, взірцем італійського стилю мають бути класики XIV ст. Роль Академії делла Круска у становленні літературної норми італійської мови очевидна. В Італії, – країні, яка першою вступила в епоху Відродження, – в силу особливих історичних умов, головним чином політичної та соціально-економічної роздробленості, не було такого центру, який зайняв би переважне становище і мова (діалект) якого отримала б визнання як офіційна і національна мова (подібно до того, як це було, наприклад, у Франції, в Іспанії, Англії). Тому італійська мова спочатку виникає та розвивається у формі літературної і лише багато століть пізніше осмислюється як національна мова. Поширенням єдиної літературної мови Італія, безумовно, завдячує творам Данте (1265-1321) [7].

Але ще до Данте у Флоренції бурхливо розквітають мистецтво та література. Чимабуе (Ч. ді Пепо), Гвідо Гвінцеллі та інші виступають за поширення рідної мови як літературну. Ф. Петрарка та Дж. Боккаччо потім остаточно затвердили літературну мову, в основу якої, починаючи з творів Данте, лягло флорентійсько-тосканське прислівник з деякими вкрапленнями латинізмів, галицизмів та поодиноких запозичень з інших італійських діалектів.

Зусиллями спочатку П. Бембо, а потім і Академії делла Круска літературна мова була впорядкована і систематизована. Звідси стає зрозумілим той зв'язок (зберігся і донині) лінгвістичних і естетичних проблем, що характерний для теорії мови, що розвивається на італійському ґрунті, зв'язок, що особливо яскраво виявився у творчості Данте. Звідси бере свій початок та переконання у можливості законодавчого регулювання мови. Ці ідеї були сприйняті французькою лінгвістичною традицією і через неї набули подальшого поширення в європейському та світовому мовознавстві.

Важливо відзначити, що законодавче регулювання італійської мови супроводжувалося крайніми проявами пуризму як щодо латині, іншомовних запозичень, так і стосовно інших італійських діалектів, деякі з яких – венеціанська, неаполітанська, п'ємонтська, літературна – і досі зберігається самостійність. Для порівняння скажемо, що подібна тенденція аж ніяк не властива, наприклад, французької лінгвістичної думки, для якої від початку була характерна широка постановка проблеми збагачення мови. «Офранцузування» запозичень, зокрема запозичень із класичних творів Античності, особливо йшло у сфері лексики.

Багато спільного та від Італії було у поглядах французьких і італійських теоретиків мови XVI в. у галузі створення норми письмової мови, вирішення графологічних аспектів суспільно-мовної практики. Досить зазначити, наприклад, той вплив, який справили роботи Дж. Тріссіно та інших італійських теоретиків культури мови формування поглядів Л. Мегре, Пельтьє дю Ман, Ж. Дюбелле [1].

2.2 Огляд неологізмів, зафіксованих Accademia della Crusca у 2022 році

Мова як інструмент комунікації та індикатор відображення соціальних явищ у суспільстві постійно розвивається, і рік за роком своєї еволюції він розповідає історію через неологізми.

Неологізми (грец. – neos – новий і logos – слово) – це нові слова в мові, які з певного моменту стають його частиною. Це можуть бути абсолютно нові форми, які знову з'явилися в мові старе слово в новому значенні [2]. Ці нові слова зазвичай виникають через необхідність дати ім'я новоствореному поняття чи реальності, яка набуває більшої актуальності, ніж у попередній період. Але для того, щоб слово стало неологізмом, недостатньо його винайти, необхідно, щоб його вживання, незалежно від того, добре воно звучить чи ні, поширилося та стало де-факто частиною мови [3]. Фіксацією подібних лінгвістичних явищ в італійській мові займається Accademia della Crusca (Академія делла Круска).

Після закінчення кожного календарного року на офіційному сайті Академії публікується список «нових слів», які увійшли до сучасної італійської мови за вказаний період. Однак, важливо зазначити, що під «новими» не маються на увазі лише новостворені італійські слова, але також до списків включаються:

- слова, які вже деякий час циркулювали в італійській мові у різних типах текстів, але не були зареєстровані у словниках;
- вже існували раніше слова, але які протягом останнього року знову з'явилися в активному громадському вживанні або набули нового значення як смислові неологізми [1].

Діяльність Академії в цій галузі можна назвати унікальною, оскільки, на відміну від офіційних словників, які також фіксують нові слова (наприклад, "Il Vocabolario Treccani" [8]), але де, як правило, це відбувається із запізненням

через вихід оновлених видань з періодичністю раз на кілька років, Академія, своєю чергою, проводить щорічний моніторинг. Предметом дослідження є основні італійські ЗМІ та їх аналіз на появу неологізмів. Крім цього, фахівці Академії перебувають у прямому контакті з простими людьми, оскільки будь-хто бажає може надіслати інформацію про цікаві лінгвістичні явища, заповнивши спеціальну форму на офіційному сайті Академії [5], яка також враховується у процесі збору щорічної статистики.

Розглянемо нові слова, зафіксовані в 2022 році в італійському мовному середовищі, їх визначення, а також частотність запитів італійських інтернет-користувачів у пошуковій системі Google за період з січня по грудень 2022 року, що дозволить нам оцінити дійсну актуальність цих слів. Для статистичного аналізу запитів використовуються офіційні дані сервісів Google Ads [6] і Google Trends [7].

До цього списку Академія делла Круска включила всього 10 слів (для порівняння, 2021 року було зареєстровано 25 нових мовних одиниць), які ми умовно розділимо на тематичні групи:

1) Слова, пов'язані з онлайн-простором:

Metaverso – тривимірний віртуальний простір, в якому люди можуть взаємодіяти один з одним через персональні аватари.

Кількість запитів у пошуковій системі Google за 2022 рік за цим ключовим словом склала від 100 тисяч до 1 мільйона.

Identità digitale – електронний та ІТ-інтерфейс людини, створений на основі його ідентифікаційних даних, що дозволяє йому виконувати операції щодо взаємодій з державними установами в мережі (або в електронному вигляді); будь-яке комп'ютерне уявлення особистості. Кількість пошукових систем Google за 2022 рік: від 10 до 100 тисяч.

Phygital – все те, що поєднує у собі фізичні та віртуальні об'єкти у комунікаційному просторі. Кількість пошукових систем Google за 2022 рік: від 1 до 10 тисяч.

Memare – створювати, розповсюджувати та ділитися мемами; перетворити щось (зображення, відео тощо) на мем. Кількість пошукових систем Google за 2022 рік: від 1 до 10 тисяч.

2) Слова, що характеризують особистість людини, її емоції чи дії:

Dissare – різкі образи будь-кого чи чогось у тексті пісні (зокрема, виконавця-суперника). Кількість пошукових систем Google за 2022 рік: від 1 до 10 тисяч.

Armoscromia – колірний аналіз, спрямований на покращення естетичного зовнішнього вигляду людини, починаючи з його хроматичних характеристик (відтінок шкіри, колір очей та волосся). Кількість пошукових систем Google за 2022 рік: від 10 до 100 тисяч.

FOMO – абревіатура, від вираження «Fear Of Missing Out» або страх бути виключеним із приємної події чи досвіду. Кількість пошукових систем Google за 2022 рік: від 100 тисяч до 1 мільйона.

Bromance – відносини глибокої дружби (несексуального характеру) чи просто глибоке порозуміння між двома чи більше чоловіками. Кількість пошукових систем Google за 2022 рік: від 1 до 10 тисяч.3) Слова, пов'язані з інфекцією COVID-19:

Green pass – медичний документ, що засвідчує вакцинацію проти вірусу SARS-CoV-2, одужання від хвороби COVID-19 за останні шість місяців або відсутність позитивного результату на хворобу COVID-19, що дозволяє людям входити та вільно пересуватися у певних місцях. Кількість запитів Google за 2022 рік: 100 тисяч до 1 мільйона.

Tamponarsi – дія, здійснювана людиною, здавати аналізу шляхом взяття антигенного чи молекулярного мазка. Кількість пошукових систем Google за 2022 рік: від 1 до 10 тисяч.

Висновки до розділу 2

Академія традиційно виступає проти діалектів, особливо проти викладання на діалекті в середніх школах, навіть у окремих областях, де його

офіційно визнано. Вказується на функціональні обмеження діалекту: сфера його використання – побутове спілкування між родичами та друзями, у ньому недостатньо коштів, щоб виступати метамовою освіти та науки лише тому, що так захотіли любителі нововведень.

Таким чином, філологи Академії делла Круска на практиці реалізують ідею загального романського койне, яке може полегшити письмову та усну комунікацію між романськими країнами.

Таким чином, враховуючи статистику запитів, можна дійти невтішного висновку, що справді всі слова, позначені Академією делла Круска як неологізми 2022 року, є актуальними і реально вживаними носіями мови. Однак, можна відзначити, що вищу частотність мають іменники-визначення (metaverso, FOMO, green pass), а дієслова (tamponarsi, dissare, memare), навпаки, запитувалися італійськими інтернет-користувачами значно рідше. Як видно, у списку нових слів, як і раніше, знайшли відображення терміни, пов'язані з пандемією, але в порівнянні з попередніми двома роками, вони не займають більшу частину списку, що пов'язано з фактичним закінченням обмежувальних заходів в Італії. Особливо яскраво це виражено малюнку 3, де наочно зображено, як знижувалася статистика запитів за словом «green pass» протягом року, з ослаблення актуальності і до його скасування [4].

Продовжує відстежуватися тенденція появи нових лексичних одиниць, пов'язаних з інтернет-сферою, а також слів, що характеризують особистість людини, її емоції або дії. Даний лінгвістичний феномен відзначається лінгвістами Академії починаючи з 2020 року, коли через пандемію стало активно розвиватися онлайн-спілкування, а також набагато більше уваги стало приділятися психологічному здоров'ю.

Безумовно, не можна стверджувати, що всі вищеперелічені слова знайдуть своє відображення і залишаться назавжди у повсякденному узусі італійських громадян, проте неможливо заперечувати те, що в мові щороку знаходять відображення ті чи інші суспільні події, сучасні тенденції, нововведення та прогрес у найширшому. значенні цього слова.

ВИСНОВКИ

Основний орган, що регулює стан італійської мови, – це Академія делла Круска, академічна установа в Італії, яка формується експертами в галузі лінгвістики та філології. Саме в цій установі встановлюють правила мовного вживання, проводять різноманітні дослідження та стежать за чистотою мови. Сама назва Академії походить від слова *crusca*, яке з італійської перекладається як «висівки», і пов'язане з пуристською лінгвістичною установкою Академії, із прагненням «очистити» мову від усього зайвого, неправильного, неналежного, з метою відновити та підтримувати його первісну чистоту. На гербі Академії зображено машину, що відокремлює борошно від висівок (іт. *frullone*).

Академія делла Круска заснована у 1583 році і вважається найстарішою лінгвістичною організацією у світі. Засновниками Академії були знамениті флорентійські 72 літератори: Джованні Баттіста Діти, Антон Франческо Грацціні, Бернардо Каніджані, Бернардо Дзанкіні, Бастіано де Россі, Ліонардо Сальвіаті. У 1612 році Академія публікує Словник *Vocabolario degli Accademici*, який став першим словником італійської мови та послужив як лексикографічний зразок для французької, іспанської, німецької та англійської мов. Словник доповнювався і перевидавався до 1923 року.

Спочатку Академія делла Круска не мала офіційного статусу, проте на сьогоднішній день вона є престижною лінгвістичною установою та регулятором італійської мови, найвпливовішою організацією в галузі лінгвістики зі штаб-квартирою у Флоренції на Віллі Castello.

Академія є найважливішим центром наукового дослідження та поширення італійської мови, підтримує відносини з іншими подібними організаціями по всьому світу, організовує зустрічі, семінари та інші заходи, відіграє важливу роль у європейській мовній політиці (головний проект Firenze, Piazza delle Lingue d'Europa). Веб-сайт Академії делла Круска – www.accademiadellacrusca.it – портал повністю присвячений італійській мові. Також Академія делла Круска надає послуги у сфері лінгвістичного

консалтингу та зберігає багату колекцію предметів мистецтва, серед яких знамениті «лопати», на яких зображені емблеми «академіків» [2].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Antologia (1821). Giornale di scienze, lettere e arti. Firenze. Tomo primo. – 556 p.
2. Eid, L. (2007) Le competenze nelle scienze motorie e sportive. Verso una literacy motoria europea Milan, Franco Angeli.–144 p
3. Gramsci, A. (1950) Il Risorgimento 3 ed. Torino. 236 p. (Opere, vol. 4).
4. Lettera di Niccolò (1828) Tommaseo al signor Giachich sulla letteratura russa Antologia. Tomo 32, № XCVI Dicembre. P. 114–115.
5. Mazzoni, G. (1911-1913) L'Ottocento Milano: Vallardi. P. I– II.
6. Tonini, L. (2003) Russia immaginata, Russia osservata: il viaggio dall'Italia all'impero russo di Giovan Pietro Vieusseux Firenze e San Pietroburgo. Due culture si confrontano e dialogano tra loro : atti del Convegno (Firenze, 18–19 giugno 2003) / a cura di A. Alberti, S. Pavan. Firenze: Università di Firenze. P. 77–95.
7. Trabalza, C. (1963) Storia della grammatica italiana Bologna: Arnaldo Forni. 561 p.
8. Vieusseux, G. P. (1998) Journal-itinéraire de mon voyage en Europe (1814-1817): Con il carteggio relativo al viaggio A cura di Lucia Tonini. [Firenze]: Olschki 373 p.
9. Zonta, G. (1930) Storia della letteratura italiana Torino. v. 1: Il Medioevo. 834 p.; v. 2.1: Il Rinascimento. Torino. 647 p.; v. 3: L'età moderna. Torino. 1081 p.
10. Мандзоні, А. (2001) Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму: Підручник Тернопіль : Навчальна книга Богдан. С. 206-214.
11. Мандзоні, А. (2006) Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник : у 2 т. Тернопіль : Навчальна книга Богдан. Т. 2 : Л — Я. С. 105